

POSLÁNÍ LAIKŮ V SOUČASNÉM SVĚTĚ

Katecheze Jana Pavla II. z 13. dubna 1994

Existuje řád skutečností - institucí, hodnot a činností - kterému říkáme **časný**, protože se vztahuje přímo k tomu, co náleží k současnému životu, i když i ony skutečnosti jsou zaměřeny k věčnosti. Tento svět není sestaven z vidin a klamných snů a může být pochopen pouze pod zorným úhlem věčnosti. Jak říká II. vaticánský koncil, "všechny skutečnosti, které tvoří časný řád, ... nejsou pouze prostředkem, který slouží člověku k dosažení posledního cíle, ale mají svou hodnotu samy o sobě" (AA, 7). Biblické vyprávění o stvoření světa představuje tuto hodnotu jakožto zá-měrně chtěnou a založenou od Boha, který, jak říká Genesis, *viděl, že (to, co stvořil) je dobré* (Gen 1,12; 18,21) a dokonce *velmi dobré*, pokud šlo o stvoření muže a ženy (1,31). Vtěle-ním a vykoupením nebyla hodnota časných věcí anulována ani zneváže-na, jako by dílo Vykupitele stálo proti dílu Stvořitele: byla naopak znovu obnovena a pozvednuta, a to podle Božího záměru *přivést všechno k jed-notě v Kristu* (Ef 1,10), *aby v něm a skrze něho bylo všechno smířeno* (Kol 1,20). V Kristu tedy *všechno spo-čívá* (Kol 1,17).

Nelze však přehlížet historickou zkušenost se zlem a pokud jde o člo-věka, s hříchem, které je možno po-chopit jen ve vztahu k pádu prvních lidí a k následným pádům lidského rodu. "V průběhu dějin bylo používání časných věcí poskvrněno těžkými chybami" (AA, 7). I dnes mnozí lidé, místo aby ovládali věci podle Božího záměru a plánu a tak využívali rozvoje vědy a techniky, pro přehnanou dů-věru ve své vlastní možnosti stali se otroky věcí, a to má pro ně vážné dů-sledky.

Úkolem církve je pomáhat lidem v orientaci v časném řádu a zaměro-vat jej na Krista (srov. tamt.). Církev se tak stává služebnicí lidstva a laici se *podílejí na poslání sloužit jednotliv-cům i společnosti* (Christ. laici, 36).

Je třeba zdůraznit, že laici jsou povoláni především k tomu, aby při-spívali k *podpoře lidské osobnosti*, což je dnes zvláště důležité a naléhavé. Jedná se o záchranu a často o obnovu ústřední lidské hodnoty, neboť s člo-věkem, právě jakožto s osobností, není možno nakládat jako s účelovým předmětem, nástrojem anebo věcí (tamt. 37).

Pokud jde o lidskou důstojnost, všichni lidé jsou si rovni: není možno připustit žádnou diskriminaci, ani ra-sovou, ani pohlavní, ani economic-kou, sociální nebo kulturní, ale ani politickou ani geografickou. Všechny **rozdíly**, které pramení z rozličných podmínek místa a času, v nichž se kdo narodil a v nichž žije, jsme po-vinni překlenout v duchu solidarity skutečným lidským a křesťanským postojem v konkrétních formách spra-vedlnosti a lásky, jak to doporučuje sv. Pavel Korintánům: "*Váš přebytek pomůže jejich nedostatku a jindy zase jejich přebytek přišel k dobru vám a vašemu nedostatku: tak nastane vyrov-nání*" (2 Kor 8, 13-14).

Podpora lidské osobnosti je spo-jena s *respektováním, obranou a pod-porou práv lidské osobnosti* (CI, 38). Jde především o uznání **nedotknutelnosti lidského života**: to je základ-ní právo na život, které musí být chá-páno jako *první a základní právo a ne-zbytná podmínka pro všechna ostatní práva* (tamt.). Z toho plyne, že všech-no to, co *odporuje životu... všechno to, co uráží lidskou důstojnost ... všechny tyto věci hrubě urážejí čest Stvořitele* (GS, 27), který chtěl stvořit člověka ke svému obrazu a podobnosti (srov. Gen 1,26) a podřízeného své vládě.

Zvláštní odpovědnost při obraně lidské důstojnosti a práva na život připadá právě rodičům, vychovatelům, zdravotním pracovníkům a těm, kteří spravují politickou a ekonomickou moc (srov. tamt. 39). Církev trvá na tom, že společnost má povinnost za-jistit právo osobnosti, aby vyznávala své přesvědčení a praktikovala své náboženství v souladu s nezbytnými omezeními vyplývajícími z požadavků veřejného pořádku (srov. Dignitatis humanae, 2,7). Všechny doby mají své mučedníky, kteří položili svůj ži-vot právě při obraně těchto práv.

Laici jsou povoláni, aby se věnovali **politickému životu** podle svých mož-ností a podle místních a časových podmínek, aby prosazovali společné dobro ve všech jeho potřebách, a pře-devším aby se starali o zajištění spra-vedlnosti a služby občanům jakožto lidským osobnostem. Jak čteme v ex-hortaci Christifideles laici, *politická činnost zaměřená na pomoc člověku a společnosti nachází svou trvalou orien-taci v obraně a podpoře spravedlnosti* (CI, 42). Je zřejmé, že při tomto úko-lu, který se týká všech členů pozem-ské společnosti, je posláním laiků dá-vat příklad důstojného politického chování, které nehledá osobní pro-spěch ani neslouží skupinovým a stra-nickým zájmům, čímž by zmařili i nej-vznešenější a nejposvátnější ideály.

Laici nesmějí chybět ani při spo-lečném úsilí o obnovu **míru** na celém světě. Pro ně to znamená zajišťovat pokoj, který nám dal Kristus (srov. Jan 14,27), v konkrétních sociálních a politických dimenzích, v jednotli-vých oblastech světa, jak to stále více požaduje svědomí národů. K tomuto účelu musejí rozvíjet s mravenčí pílí výchovné působení zaměřené na pře-konání staré kultury egoismu, rivality, nevráživosti a pomsty a rozvíjet na-opak kulturu solidarity a lásky k bliž-nímu (srov. CI 42).

Laikům také přísluší úkol usilovat o **ekonomicko-sociální rozvoj**. Je to požadavek lidské důstojnosti, spravedlnosti, solidarity a bratrské lásky. Je jejich úkolem spolupracovat se všemi lidmi dobré vůle, aby zajistili spravedlivé rozdělování statků, a to bez ohledu na panující sociální režim (srov. tamt. 43). Je na nich, aby se zastali práv pracujících a hledali přiměřená řešení těžkých problémů spojených s rostoucí nezaměstnaností a bojovali proti každé nespravedlnosti. Jako laici-křesťané jsou faktickými tlumočníky sociálního učení církve uprostřed světa. Musí si být vědomi své osobní svobody a odpovědnosti při řešení sporných otázek, přičemž *jejich názory, jakkoliv inspirované evangeliem, nemohou být pokládány za jediné možné. Také respektování jiných názorů, než jsou naše, je požadavkem lásky.*

Laici mají konečně za úkol přispívat k rozvoji lidské **kultury** se všemi jejími hodnotami. Svou účastí v různých odvětvích vědy, uměleckého tvoření, filosofického myšlení, historického výzkumu atd. mohou tam vnášet potřebnou inspiraci, která pramení z víry. A konečně rozvoj kultury s sebou přináší stále větší úkoly pro **sdělovací prostředky**, důležité to nástroje pro formování lidské mentality a lidských obyčejů. Mají tedy laici mít vědomí odpovědnosti při své angažovanosti v tisku, v kinematografii, v rozhlase, v televizi, v divadle, uplatňující ve své práci světlo poslání hlásat evangelium celému světu: toto evangelium je na výsost aktuální právě pro dnešní svět, aby mu s veškerou naléhavostí ukázalo, že cestu ke spáse otevírá Kristus pro všechny (srov. tamt. 44).

(L'Osservatore Romano 15/94 str. 10, přeložil -lš-)

MYŠLENKA NA NEDĚLI

Zázraky jsou povzbuzením k víře, ale zároveň i připomínkou, že věřit v Ježíše Krista, to člověka něco stojí.

Jair si například klekne před ním na kolena, aby takto překonal hrdost představeného synagogy. Po tom musí v sobě potlačovat netrpělivost, neboť mu oznamují, že dcera už umírá a Ježíš, ačkoliv mu to pověděl, se zdržuje případem ženy, která by mohla se svou chorobou ještě chvíli počkat. Když z domu vzápětí přichází zpráva: neunavuj učitele, dcera je už mrtva, musí jeho víra projít další těžkou zkouškou, kterou by asi nepřekonal, kdyby mu Ježíš nepomohl slovy: Neboj se! Jen věř!

Ale ani to není ještě konec.

Jeho víra musí vydržet další zkušební úder. Prvním je svědecký smysl.

Po příchodu domů se totiž na vlastní oči přesvědčí, že dívka opravdu již nedýchá...

Ale Ježíš stojí i tu při něm, aby mu pomohl slovy: Nezemřela... Spí...

A když spí, to znamená, že vstane. Mezi zkoušky Jairovy víry patřily i plačící ženy, pohřební hudba, příbuzenstvo ve smutku a celé to množství, které naplnilo dům a představovalo veřejné mínění, před kterým vyznívaly Ježíšova útěšná slova a víra utrápeného otce jako velká naivnost.

I Ježíš věděl, jakým argumentem je veřejné mínění a rozhodl se ho proto ihned zrušit.

Rozkázal, aby všichni, co věřili jen svým smyslům, vyprázdnil dům. Ponechal v něm při sobě jen tři, kteří měli už i jinou zkušenost.

Až potom, v tomto novém ovzduší, v ovzduší víry, odevzdal děvče rodičům a ukázal, že jeho slovo je schopné překonat i to, co se všeobecně vyhláší za nemožné.

Dcera ti umřela - ale ty jen věř.

Kde žije víra v toho, který je Vzkříšení a Život, tam nikdy nic není úplně mrtvé... Nic není ztracené tam, kde se neztratila přízeň toho, který může všechno...

Jsou ztráty, které mohou i velmi bolet, ale jestliže nás vedou k Ježíši a kladou nás před ním na kolena, mohou se nám stát velkým ziskem.

Důkazem toho je i Jairov případ.

V Ježíšově blízkosti kromě života své dcery našel i víru a s ní život vlastní duše a spásu celého svého domu. A pokud se i my nalézáme ve stavu nějakého smutku z utrpených ztrát nebo nedosažených cílů, nezapomeňme na Pánovo slovo, kterým povzbuzoval představeného synagogy.

Pane, ty káráš všechny, co dost nevěří tvé moci a tvé dobrotě a odměňuješ každého, kdo se s důvěrou na tebe obrací...

Povzbuď nás, prosíme, tak jako Jaira, když se slabostí chvěje naše víra, abychom s tvou pomocí byli schopni věřit a vírou dosahovali vše, co nám chceš dát ty, který jsi Vzkříšení a Život.

Amen.

Silvester Bajan

Zbožnost má svá vlastní pravidla dobrého chování. Nauč se jim. Je trapné dívat se na "zbožné", kteří nevědí, jak se chovat při mši - i ti, kdož ji slyší denně - , ani jak se pokřizovat (naznačí zběžně záhadné pohyby), ani jak ohnout koleno před svatostánkem (jejich směšné pokleknutí vypadá jako výsměch), ani jak s úctou sklonit hlavu před obrazem Panny Marie.

MATKA ANGELIKA

V USA žije v městě Irontale podivuhodná žena - matka Angelika v klášteře Naší Paní Andělské. Založila televizní síť Věčného Slova a rovněž rozhlasové vysílání na krátkých vlnách. Jejím cílem je probouzet lidi ve vážném nebezpečí, ve kterém se nalézají. Domnívá se, že existuje "mistrovský plán" na systematické bourání víry. Matka řekla, že komunisté zničili v Chorvatsku přes 460 chrámů. Pater Povich, který ji o tom informoval, pozoruje, že něco podobného by se mohlo stát i v USA. Matka Angelika kritizuje sexuální výchovu ve školách, která škodí národu. Matka připomíná slova pa-pěže Pavla VI. z roku 1972: "Satanův kouř se snaží proniknout do Církve."

Matka dostává týdně tisíce dopisů. V poslední době ale musí čelit útokům. Je vyvíjen tlak, aby v některých částech USA bylo její vysílání vytlačeno z kabelového televizního systému. Ale je připravena bojovat dobrý boj. Říká: "Je velké zlo, když většina mlčí. Divoká a destruktivní menšina se snaží ukrást víru lidem. Musíme se modlit, postit, číst, musíme znát svou víru." Matka Angelika řekla, že jejím vlastním zájmem je ovlivnit obyčejné lidi, pomoci jim poznat svou víru, aby dosáhli nebe jako věrní synové a dcery svaté Matky církve. Zdůraznila, že "úspěch" nemůže být měřen v tom-to ži-votě. Vše, co může dělat, je zabraňovat, aby stále více a více dětí bylo odvráceno od "ne-morálních plodů" těch, kdo popírají krá-su pravého Vtělení. Dva její pilíře jsou: hluboká eucharistická zbožnost a hluboká oddanost Boží Matce. Obraz Nej-světější Svátosti v monstranci je vtáknut do jejího hábitu.

Matka Angelika založila také kongregaci Misionářů věčného Slova. Vždy dvojice těchto mnichů leží v prostraci na dlažbě kaple před oltářem během konsekrace. Je to výraz zadostiučinění za urážky vůči opravdové přítomnosti Krista v chrámech.

Matka Angelika trpí často bolestmi od páteře. Ale nic jí nedokáže zlomit a odvést od šíření radostné zvěsti.

P. Karel Dachovský

*Pane Ježíši Kriste,
narodil ses židovské matce,
ale byl jsi naplněn radostí nad vírou syrské ženy
a římského vojáka,
vlídně jsi přijal Řeky, kteří Tě hledali,
a dopustils, aby Tvůj kříž nesl Afričan:
Pomoz nám,
abychom přivedli do Tvého království
jako spoludědice
lidí všech ras.*

(Z jižní Afriky)
(přeložil Zdeněk Cyril Fišer)

APOŠTOLÁT MODLITBY

1. úmysl všeobecný

(Obrana lidského života) Ať všechny národy chrání a váží si ceny lidského života ve všech jeho etapách a formách.

2. úmysl misijní

(Misionářský duch v rodinách) Ať křesťanští rodiče vy-chovávají děti v misijním du-chu a k solidaritě.

3. úmysl národní

Aby se dovolená stala nejen dobou odpočinku, ale aby byla rodinám skutečným požehnáním.

POSVĚCENÍ ZÁKLADNÍHO KAMENE PRO CHRÁM

Posvěcení základního kamene pro chrám a oratoř Panny Marie Po-mocnice křesťanů v Brně - Žabo-vřeskách je teď už sice minulostí. Posvětil ho za účasti mnoha kněží, duchovních osob i lidu biskup brněnský mons. Vojtěch Cikrle. Spolu s provinciálem salesiánů otcem Be-no Benešem a vedením salesiánů v Brně. Neboť tento chrám i oratoř bude sloužit salesiánům při jejich činnosti mezi mládeží. (Možná nesprávně bych napsal, že tuto činnost mají ve své "náplni práce".) Předemší svatou jsem si prohlížel základy chrámu a dumal, proč jsou tak hluboko v zemi. Až v proslovu nám to bylo vysvětleno samým otcem provinciálem salesiánů. Hloubka základů chrámu je spojena s celou salesiánskou provincií, která bude také podle této hloubky budována hlavně mezi naší mládeží. A jestliže se tu mluvilo i o naději, pak se domnívám, že jsme ji neměli jen pro tu přítomnou chvíli, kdy jsme čekali, zda bude či nebude pršet. Tato naděje byla směřována do budoucnosti. Aby se naše mládež po tolika letech ateistické výchovy mohla vrátit ke Kristu vedena zkušenými a svědomitými bratry salesiány. Mezi zúčastněným lidem nebylo sice vidět přespříliš mládeže, ale vím podle účastí na mších a na přednáškách s církevní tematikou, že se jich zde mládež hojně účastní. Musíme jí dát správnou orientaci. Jemně a trpělivě ji přivádět skrze Bohorodičku k Bohu v Nejsvětější Trojici. Pomoci jí rozvíjet dobré vlastnosti, aby uměla potlačovat zlo. Vždyť rodina je základem každé společnosti. A naší nadějí je křesťanská rodina, která směřuje k Bohu. Poznáním, že jsou vyšší hodnoty než majetek, že nevázanost je otroctví, že láska bez sobectví je skutečnější a dar života darem Božím, je povedeme (můžeme-li to tak nazvat) ke svatosti. Naše obrácení je jistě Bohu milé a pak nám dává o to více milosti.

František Ráček

Jestliže křesťan budoucnosti nebude mystikem, tak nebude ničím.
kardinál Ratzinger

CO JSOU A CO CHTĚJÍ MORMONI?

Oficiální název této sekty zní: "Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů". Zakladatelem je americký zemědělský pomocník **Josef Smith** (1805-1844), který měl údajně již ve 14 letech vidění, že "všechny dosavadní církve jsou v Božích očích ohavnost". Pomocí "prorockých brýlí" rozluštil zlaté desky, které mu prý nejdříve přinesl a pak opět odnesl anděl Moroni, který je podle Smithova vyprávění synem proroka Mormona, podle něhož je sekta pojmenována. Obsah "zlatých desek" zapsal Smith do "Knihy Mormonů". Učení prvních Mormonů vyvolalo takový odpor u okolního obyvatelstva, že se museli dát na útěk směrem na Západ. Sám Smith byl zatčen a záhy nato zemřel. Jeho nástupcem se stal tesař Brigham Young, který se přes odpor Smithovy rodiny stal vůdcem mormonů a odvedl je do údolí Rocky Mountain, které svou prací proměnili z pouště na úrodné území s centrem v Salt Lake City. Zpočátku propagovali mnohoženství, kterého se museli pod nátlakem úřadů vzdát. Agilní misijní práci se rozšířili po celém světě a v r. 1990 měli 7,4 mil. přívrženců.

Mormonská sekta má **přísnou hierarchickou strukturu**. V čele stojí prezident (vizionář, prorok, osvícený), který má dva rádce a zástupce. Toto "předsednictvo" spolupracuje s "radou dvanácti". Kromě této "apoštolské" rady existuje ještě "rada sedmdesáti", což je vrchní misijní grémium. Podobná struktura existuje pak i na nižších stupních. Celý svět byl v roce 1990 rozdělen na 13 území (area), 1739 diecézí a 11 536 farností. Nepokládají se za sektu, která se odštěpila od církve, nýbrž za obnovitele původní církve, která prý pro odpadlivost zahynula.

Bible podle mormonů neobsahuje úplné Boží zjevení, protože zjevení stále pokračuje díky jejich "prorokům". Bibli tedy doplňují nová "zjevení", která jsou obsažena v dalších knihách pro mormony rovnocenných s biblí (např. Drahocenná perla, Učení a svazky a Kniha mormonů). Adam je prý vtělením archanděla Michala.

Pojem "evangelium" dostal u mormonů, podobně jako řada dalších slov, nový význam. Rozlišují mezi "šifřícím se evangeliem", které mluví o vině a odpuštění, pokání a křtu, a "plností evangelia", kde je řeč o tajných naukách a obřadech, které vedou ke "zbožštění". Evangelium pro mormony znamená "plán spásy" podle mormonského pojetí.

Rozlišují dvojí kněžství: "áronské" (diakonie, kázání, křty, večeře) a "melchisedechovské" (duchovní záležitosti a chrámové rituály). Toto dru-hé kněžství prý udělil Smithovi apo-štol Petr, Jakub a Jan v r. 1829). Áronští kněží slaví každou neděli "vzpomínkovou" večeři. Slova pro-měňování nejsou volena podle bible, ale podle Knihy mormonů. Místo ví-na se používá voda, která se nevzta-huje ke Kristově Krvi na Golgotě, nýbrž k jeho potu v Getsemanech. Jejich "Credo" klade důraz na cha-rismata: jazyky, prorokování, zjevo-vání, vidění, uzdravování, vykládání jazyků). Křtít je možno jen jedince starší 8 let. "Konvertité" se musí křtít znovu. Křty jiných církví se ne-uznávají, protože jediné mormoni mají pravoplatné kněžství.

Také Boha chápou svým způso-bem. Bůh je podřízen všeobecným kosmickým principům a byl podle mormonů kdysi smrtelným člo-vě-kem, který se studiem kosmických zákonů dopracoval k božství. Sídli na planetě "Kolob". Svou víru vyja-dřují takto: Bůh byl kdysi to, co jsme my. My budeme jednou tím, čím je dnes Bůh. Boží Trojici ne-uznávají, pro ně existují tři osoby, které jsou zcela oddělené a samo-statné a každá z nich může být v určité době jen na určitém místě. Mormoni očekávají znovuzřízení Sio-nu v Americe.

Mormoni mají po světě asi 50 zvláštních kostelů, do kterých je vstup možný jen na "povolení" míst-ního prezidenta. K obřadům, které mají ezoterický charakter, patří zá-stupný "křest mrtvých", jímž zajišťují pozůstalí "zbožštění" těm, kteří za života neznali a nepraktikovali mor-monské "evangelium". Dále je to tzv. "výzbroj", v níž se dostane pravo-věrným tajných nauk a hesel po-dobně jako u zednářů. S touto vý-zbrojí si pak mohou zajistit po smrti vstup do "nebeské slávy". Jinou "svátostí" je "zpečetění manželství", které zaručuje partnerům posmrtné manželské spolužití a cestu ke "zbožštění", a konečně "druhé po-mazání", které neznají přesně ani všichni mormoni a které je vyhra-ženo pro vedoucí osobnosti, aby se již za života mohli stát "bohy". Mor-moni rozlišují mezi "vykoupením", a "povýšením" To první chápou jako "účast na zmrtvýchvstání, které za-jistil Kristus. Po smrti následuje soud, který třídí lidi do tří skupin: skupinu "podsvětí", skupinu "po-zemskou" a skupinu "nebeské slávy". Ta poslední je vyhrazena mor-monům. Ti z nich, kteří se podrobili tajným chrámovým rituálům, mají navíc otevřenou cestu k "povýšení" tj. ke "zbožštění". Největší chrám mormonů je v Salt Lake City. Do chrámu je možno vstoupit jen v bí-lém oděvu. Mladí jsou povinni jeden rok věnovat profesionální misijní činnosti. Potřebná jazyková výuka se provádí na univerzitě v Provo. Misijní práce se provádí návštěvami v domácnostech.

V každodenním životě jsou mor-moni občansky konzervativní, mají zapovězeno požívání kávy, čaje, al-koholu, drog a tabáku. Vstoupit do manželství je u mormonů podmínka ke spáse. Svobodní nesmějí nikdy vstoupit do mormonského chrámu. Odevzdávání "desátek" je povinné a nedodržení je trestáno. Plně ovládají americký stát Utah. Mají své zástup-ce v obou politických stranách USA.

Kladnou důraz na tzv. "rodinný večer", který se koná v každé rodině vždy v pondělí a při kterém si rodina společně zpívá, hraje a čte "svaté knihy". Mají **propracovaný systém institucionalizovaných sociálních služeb** pro své okolí a pro území, která jsou v nouzi, spojený s agitací.

Svou naukou a tajnými rituály a obsahem víry se mormoni zcela **vymykají z okruhu křesťanských církví**. Přestup k mormonům zna-mená nejen úplnou změnu víry, ale také vyloučení se z ekumenického společenství křesťanů. Návrat ke křesťanství naráží v mormonských rodinách na nesmírné obtíže.

Prameny:

Smith, J.: Das Buch Mormon, Frankfurt/M 1974
Berret W.,E.: Seine Kirche wiederhergestellt,
Frankfurt/M 1972
Hauth, R.: Tempelkult und Totentaufe. Die geheime
Rituale der Mormonen, Gütersloh 1985

O ZLÉ ŽÁDOSTI

"BLAHOSLAVENÍ ČISTÉHO SRDCE, NEBOŽ ONI UVIDÍ BOHA" (MT 5,8)

"Bylo řečeno: nesesmilníš - já však pravím vám, že každý kdo hle-dí na ženu chtivě, již s ní zcizoložil ve svém srdci." (Mt 5,27-28)

Hříchy proti šestému přikázání jsou příčinou mnoha utrpení a zá-rmutku. Není to však jinak možné, neboť zákon "Co kdo seje, to i sklízí" je věčný duchovní zákon. "Žijme tedy duchovně, abychom nepropadli žádostem

těla”, jak nás vybízí svatý Pavel. Když naše touha po Bohu bude dostatečně silná, potom všechny další touhy opadnou.

Když člověk dosáhne jistého stupně jemné mystické spiritua-lity a zůstává bdělým, potom se marně bude snažit animální zlo člověka přemoci. *“Nezůstane můj duch v člověku, který ztělesněl”*, čte-me ve Starém zákoně. Nemůžeme vystoupit k vyššímu duchovnímu nazírání, dokud se zcela neočistíme. Svět netušené nádhery a tajemné vznešenosti je uzavřen tomu, kdo není čistý. Nelze trhat květiny z ne-beské rajske zahrady tomu, kdo ztě-lesněl. Anděl s blýskajícím mečem nevpustí nic nečistého. Člověk těles-ný nechápe tyto věci, proto také Pán Ježíš, když blahoslavil čistotu, do-dal: *“Kdo můžeš chápati chápej.”* (Mt 19,12) Věčné a svaté pravdy se zjevují duším, které žijí andělskou čistotou již zde na zemi. Jednou budou připo-čteny k nebes-kým bytos-tem.

Vzne-šené nebeské hierarchie vidí reš

snahu a pomohou. Milost Boží odpoví na oprav-dové a vytrvalé úsilí člověka. Kéž bychom si zachovali a udrželi čis-totu jako nejcennější poklad, aby-chom tak jednou mohli zasednout alespoň mezi ty nejmenší v králov-ství nebeském. To, co přitahuje vel-kou část mužů a žen, vyjádřil jeden světec slovy: *“Pouta tohoto světa jsou ženy a zlato.”* To jsou dvě hlav-ní pouta a dvě hlavní přitažlivosti pro obyvatele této malé planety. Ježíš řekl ve své horské řeči krátce a výstižně: *“Nemůžete sloužit Bohu a mamonu”* (Mt 6,24). Nelze se naučit žít nesobecky, dokud lpíme na penězích a dokud peníze v naší mys-li zaujímají přední místo. Připou-tanost k penězům je důležitá jen pro ty, kteří ještě nezahledli něco z jem-né duchovní krásy, která je nehynoucí. Vše na této zemi po-míjí, vše je podobno snu, jen Bůh je věčný a skutečný. Když v naší mysli do-statečně zhodnotíme a pochopíme, co znamená život věčně vědomý, potom se začneme jinak dívat na přitažlivosti a pouta tohoto pomí-jivého světa. Budeme vidět, kde je náš pravý domov, domov tak vel-kolepý a krásný. Stále zapomínáme, že největším příkázáním a prvořa-dým úkolem je milovat Boha nade všechno, tedy i nad ony připouta-nosti a ona dvě hlavní pouta tohoto pozemského života. Zarmucujeme se pro ženu nebo muže, pro peníze a majetek, ale kdo opravdu a nad to vše touží po Bohu, po nehynoucí kráse, nezměrném Poznání a věč-ném míru, který se vymyká všemu popisu? Kdo z těch mnohých v pou-tech tohoto světa pochopí, co chce Pán?

J. Kachlík

SESTRY DOMINIKÁNKY PRVNÍ V BRNĚ

Chtěly-li sestry dominikánky za-čít s péčí o mentálně postiženou mládež v tehdejším zemském hlav-ním městě Brně, a to v jeho nejza-padlejší části, kde cihlářské rodiny dřely do úmoru v Khonově cihelně a děti mravně pustly, musely nejprve půjčit Křesťansko-sociálnímu spolku 20.000 rakouských korun na stavbu Ochrannovy mládeže na Vídeňce čis. 52, kde je dnes Základní umělecká škola. 6.června 1911 byl položen a posvěcen základní kámen k opa-trovné mládeže. Do vánoc téhož ro-ku pak byla stavba téměř hotova. Již 4. ledna 1912 přišly do vlhké budovy bez nábytku a jakéhokoliv zařízení první tři řeholnice a v zimě nepředstavitelně strádaly. Již v prv-ním roce svého bohulibého působení zřídily sestry jesle, opatrovnu dětí, pracovnu pro dívky škole odrostlé, útulek pro školní mládež po vy-učování (dnes bychom řekli školní družinu). Sestry dominikánky pře-vzaly i výchovu sirotků, jichž bylo hned v prv-ních dnech sedm, kon-cem prvního roku existence opatrov-ny již 20. Později jejich počet dosáhl 42. Začátkem školního roku 1912/13 otevřely sestřičky první třídy obecné školy a jednu třídu pro men-tálně postižené děti. Za této situace stoupl počet řeholnic v tomto vý-chovném zařízení na devět. Domi-nikánky vyučovaly děti navíc ještě zdarma v soukromých hodinách němčině a hudbě. Pro nepřízeň ve-dení Křesťansko-sociálního spolku v Brně byla Česká kongregace sester dominikánek nucena odvolat své člen-ky již po půldruhém roce jejich po-žehnaného působení ve prospěch pro-letářské mládeže k 20. srpnu 1913. Biskupský ordinariát udělil ještě té-hož roku kongregaci dominikánek povolení, aby se sestry usadily v domě na Veveří ulici čis. 27, kde se v současné době nachází gene-ralát České kongregace sester domi-nikánek. Jejich hlavním posláním bylo zřídit v domě na Veveří čis. 27 “pomocnou školu” (dnes bychom řekli zvláštní školu) a internát pro mentálně postižené děti. Připomí-nám, že zájem o problematiku men-tálně postižené mládeže v Čechách byl probuzen “Prvním českým sjez-dem pro péči o slabomyslné a škol-ství pomocné”, který se konal v Pra-ze r. 1909. Aby i na Moravě došlo k probuzení zájmu veřejnosti o men-tálně postižené děti a mládež a speciální školství, konal se druhý sjezd tohoto druhu již v Brně. Na Moravě bylo tehdy napočítáno 2.000 čes-kých mentálně postižených dětí a dorostenců, pro které neexistoval ani jeden český ústav nebo česká speciální škola. Snad stojí za zmín-ku, že vůbec první ošetřovací ústav pro mentálně postižené, trpící idiocií na Moravě byl zřízen v Lomnici u Tišnova v r. 1912 a ještě v témže roce byla otevřena tzv. “pomocná třída” pro mentálně postižené děti v Přerově. V dějinách speciálního školství na Moravě zůstane provždy zlatým písmem zapsán čin České kongregace sester dominikánek, které se souhlasem vysokého mark-rabství moravského ze dne 19.září 1913, č.j. 59.897 zřídily internát pro mentálně postiženou mládež a kdy výnosem c.k. zemské školní rady ze dne 22. září 1913 bylo povoleno ote-vření “pomocné školy”, tedy dnešní zvláštní školy na Veveří ulici 27. Hned v prv-ním měsíci existence to-hoto zařízení se do internátu a zvláš-tní školy přihlásilo 16 dětí a 1. října 1913 již začalo vyučování na škole.

Sestry dominikánky současně zřizovaly další výchovná oddělení. Hudbě vyučovaly až 23 žákyň, v kursech šití a vaření až 24 žákyň. Poněvadž některé studentky učitel-ského ústavu a školy pro ženská po-volání “Vesna” se hlásily k domini-kánkám na byt a stravu, zřídily ses-try pohotově pro tyto studentky dívčí penzionát. Jak víme, tento penzio-nát, dnes studentský domov pro vy-sokoškolské studentky, byl již péčí sester dominikánek na Veveří ulici 27 opět v r.1993 znovu otevřen.

Dr. Vít Lepil

Poslušný Pánu, který ho volá, odešel k němu po ži-votě těžkých zkoušek, za-opatřen svatými svátostmi dne 3. června 1994 ve věku 72 let

P . J A R O S L A V K N I T T L

Zádušní mše svatá byla sloužena v děkanském chrá-mu Páně v Novém Městě nad Metují dne 11. června. Po církevních obřadech bylo tělo uloženo na místním hřbitově.

PROČ NEČTEME

Jaroslav Knittl

Bývalo kdysi, když řeky tekly pomaleji a život se loudal, že byl čas na všechno, ale především na člověka. Dokonce bývalo toho času tolik, že Kristus musel apoštolům připomínat, aby na cestě nikoho ne-pozdravovali, protože takový jejich pozdrav se tehdy většinou rozvinul do dlouhého rozhovoru. A dlouhá a dlouhá léta si lidé potrpěli na nej-různější setkání, při nichž se vzá-jemně obohacovali vědomostmi i moudrostí. Přirozeně to nejmoud-řejší zachycovali do knih a pracně ručně opisovali a rozepisovali. Byla v tom vážnost a úcta ke každému slovu, protože to dalo hodně prá-ce, ale to našim předkům nevadilo, oni si s textem pohráli a vyzdobili ho obrázky a skvostnými iniciá-lami.

Tak to šlo až do chvíle, kdy lidé objevili pro svá sdělení urychlovače. Vyřčené slovo bylo možno sdělit rychle a snadno mnohým a mno-hým široko daleko. Kdo by odolal pokušení hlásat zástupům jisté myš-lenky? Jak bychom nepoznali ty skryté kořínky touhy po moci! Jenže urychlovače jsou urychlovače a ne-vědí, kdy přestat. A tak zatímco naši předkové měli čas jeden na druhého, v rodinách i mezi sousedy, a proto se také doma v klidu a po-hodě četla a předčítala bible i jiné vzácné knížky - dnes jeden na dru-hého nemá čas, a proto také nečte. Náš bližní a naše kniha se tak do-stali do jakési zvláštní poměrnosti. Ten, kdo se umí zastavit a ochotně věnuje svému bližnímu chvílku po-zornosti a zájmu, ten většinou čte. Dovede si ovšem vybrat, nebude přece číst každý potištěný papír, podobně jako nebude ztrácet čas s kdejakým halamou. A tento roz-vážný člověk je dnes - bohužel - na vymření. Začíná to už ve škole, kde žáci musí číst mnoho učiva i "povin-né četby", takže na skutečnou čet-bu podle vlastní chuti už takřka ne-zbývá čas. Vzniká tak zvláštní situace, kdy přetíženost učením ve-de žáky od knihy pryč, místo aby je ke knize přibližovala. Není tu dosta-tečně respektována svoboda lidské osobnosti.

Naši kulturní činitelé si dnes lá-mou hlavu nad úpadkem čtenářské horlivosti, ba nad kulturním úpad-kem vůbec. Doufejme, že tak zlé to zas není, ale řekněte sami: Jestliže odborný pracovník (třeba právě z tiskárny - to jsem si nevymyslel) odchází na Západ, aby tam vyko-nával práci naprosto neodbornou (třeba zametání ulic) jen kvůli tomu, že si vydělá víc, pak je to jistě krok zpátky, a to nejenom v kulturnosti člověka, ale přímo v národní hrdos-ti.

Tak dlouho do nás hučeli poučku o hmotné zainteresovanosti, až to-mu přece jen někteří (mnozí?) uvě-řili. A tak honba za penězi, za majet-kem, za požitky začala víc a víc podryvat kulturnost našeho národa. Jen se dobře podívejte na plody těch čtyřiceti let: Ženou se po ulici, nevidí, neslyší, známého potkat ne-chtějí, a když potkají, je to trapas, protože ten druhý se před jejich vytřeštěným očima ihned omlouvá a poroučí - protože tito lidé stále něco shánějí a stále toho mají málo. Víte, jim už totiž všechny zá-soby došly a se starozákonní vdo-vou ze Sarepty (1 Kr 17,12) říkají: "Mám ve džbánu jen hrst mouky a v láhvi trochu oleje. Hle, sbírám trochu dříví. Pak to půjdu připravit pro sebe a svého syna. Najíme se a zemřeme." Vzpomínáte ještě, jak tato historie pokračovala a jak skon-čila? Ta žena dala najíst nejprve (a byla před smrtí hladem!) proroku Eliášovi - a mouka ve džbánu ani olej v láhvi neubývaly!

Vezměme to jako veliké podo-benství i veliké proroctví i velmi váž-né napomenutí: K vpravdě lidskému životu nestačí člověku jídlo, důleži-tější je vztah k druhému, a je-li tento vztah plný respektu, úcty a lásky, pak teprve se naše lidství rozvíjí a roste do plnosti a krásy.

A tak přes moře věků k nám dnes zaznívá hlas proroka Eliáše a tento hlas je potvrzen, umocněn a uzákoněn Ježíšovým "Milujte se" a doplněn Pavlovým "Lásky kdy-bych neměl, nic nejsem". Těch čty-řicet let dolehlo jak těžký stín na duši národa, byl to pokus genocidy: vyrvat i s kořeny všechnu dobrotu srdce.

Přerušíme však pláč koruny čes-ké a pokusme se znovu zvednout prapor naděje. Kde začít, jak začít? Náš rozum nechť udělá malou in-venturu nejprve v seznamu lidí nám blízkých a hlavně nejbližších a poctivě doznejme, kolik času jim (hlavně vlastní rodině) denně vě-nujeme. Protože se pravděpodobně bude nutno zastydět, mělo by násle-dovat předsevzetí, že toho času jim musíme věnovat více - vem kde vem!

No a potom bude následovat in-ventura naší knihovny. Vytvoříme stupnici hodnot a stanovíme dejme tomu tři nejhodnotnější knihy, které bychom měli do jara přečíst (nebo aspoň jednu!).

Čas pro člověka a čas pro knihu, to jsou opravdu spojitě nádoby a jsou spojeny láskou. Mít čas pro člověka a pro knihu znamená mít čas pro lásku.

Mnohokrát jsem nad tímto pro-blémem dumal v těch minulých letech zkoušky a tehdy jsem se odhodlal k čemusi zvláštnímu: řekl jsem si, že vytvořím moderní kře-st'anskou knihovnu a že těmi knížka-mi se pokusím probouzet lidi z lho-stejnosti a otrávenosti, že je od té věčné televizní obrazovky vrátím ke knize, protože televize, to je veliký pokušitel a také zloděj toho času, který potřebují naši bližní. Nakonec se mi podařilo dát dohromady ve-likou samizdatovou knihovnu (350 titulů), kterou ve svém nakladatel-ství Signum unitatis co možná rych-le vydávám. Spěchám jednak proto, že chci tu velkou mezeru nenávisti a nekulturnosti zaplnit ušlechtilostí, touhou po lásce a kráse, a potom také proto, že jako křes'tané víme, že "nevíme dne ani hodiny". Neruda by řekl: "V bouřných časech jsme se narodili."

Věřím, že náš národ se opět vzchopí, sebere a vzpamatuje a že i naše dobrá kniha se dočká svých horlivých čtenářů, ovšem dříve, dou-fejme, se naši bližní a nejbližší do-čkají našeho s láskou věnovaného času.

J A R O S L A V O L Š A V A P O U Ť P O P O D R Á Ž K Á C H

Těšit se na něco krásného, to oslazuje život. Když se nemocný nebo osamělý člověk těší na náv-števku, hned je mu lehčeji. I dlouhá zima se snáší snadněji, když se objeví první poslové jara. Lidé nějak strádající nebo chudí se těší docela jinak než lidé přesycení. Na co by se také mohli těšit, když všechno mají a všude byli.

My jsme se těšili na pouť do Kostelního Vydří. Od nás putovalo procesí ve čtvrtek před svátkem Pan-ny Marie Karmelské. Již po čtvrté hodině ranní řadil se průvod před kostelem. Tři ministranti s křížkem byli v čele, za nimi dlouhý zástup školních dětí, potom dva větší mini-stranti s korouhvemi, za nimi družič-ky v bílých šatech nesly květinami ozdobená nosítka se sochou Panny Marie, následoval houfek ministran-tů s knězem, potom dechovka a vel-ký zástup mužů, žen a mezi nimi mládež. Ti ministranti byli jako zá-ložníci a střídali kamarády u křížku a s korouhvemi.

Co bylo ještě před druhou světo-vou válkou, dnes by se nedalo ob-novit. Naše procesí se vinulo jitrní krajinou Vysočiny. Vzduch byl azu-rově čistý. Polní cesty nás vedly tichou ranní přírodou bez hřmotu a kouře techniky. Ze všech stran nás obklopovala pole a políčka, někde se již bělala žita, vesničky, kudy jsme procházeli, vítaly nás zvoněním v ka-pličce, přidávali se další poutníci, dechovka hrála mariánské písně, zpí-vali jsme, a po chvílce oddechu jsme se modlili růženec. Putování se dva-krát přerušilo k odpočinku. Před de-vátou hodinou jsme se blížili k cíli.

Návrsí, kde stojí kostel Panny Marie, bylo přeplněno lidmi. Stateč-ně jsme s křížkem vystupovali po kamenném schodišti vzhůru. Na schodech seděli žebráci a těm jsme házeli do nastavených čepic nebo klobouků drobné mince. Při vstupu do chrámu nás první spatřil správce poutního chrámu Dr. Valena, místní rodák. Vzpomínám si, jak na kaza-telně doširoka rozpřáhl paže, jakoby nás chtěl obejmout, a zvolal: "Prosím vás všechny v kostele, uvolněte středem chrámu ulici, aby naši noví poutníci mohli dovnitř, stlačte se k bočním vchodům. Ó, vítám vás, mi-lí poutníci z N., dnes do vás pražilo slunce, jen postupte blíž pod klenbu a do stínu, Panna Maria vás obcer-ství."

Postava tohoto kněze mi připo-mínala svaté askety na zašlých ole-jomalbách v klášterních chodbách. Vzpomínám si také, že kostelník v sakristii neúnavně fialovou tužkou do sešitu zapisoval přímlyvy, jak si to přáli poutníci. Byl otcem karme-litána P. Leopolda Karáska, o kte-rém někdy napíši vzpomínku.

Po několika mších svatých a od-poledním požehnání jsme se vydali na zpáteční cestu. Ranní horlivost byla pryč. V horkém červencovém odpoledni v prachu a v žízni se šlo s velkými obtížemi. Pro nás děti to bylo velké břemeno. Ale nikdo to ne-vzdal. Většina si zula botky a po-chodovalo se bosky. Přesto se prů-vod držel v pořádku. Už se méně zpívalo, byla na všech patrná úna-va. Bralo se to jako samozřejmost. Obět' prostě patřila k radostem naší víry. A kdo ji rád přinesl, prožíval velké vnitřní potěšení. Hluboce nás ovlivňoval zvláštní duch poutního společenství, které se vinulo krás-nou letní krajinou k nohám Matky Boží a její požehnání s milostmi ze mše svaté na poutním místě jsme ještě dlouho pociťovali. Bohužel, dnes jsou poutní cesty rozorány, po-líčka zcelena do gigantických lánů bez mezí a keřů, lesy prořídle, ves-nice poznačené hlukem a technikou, lidská srdce se už nedovedou tak

dětsky těšit. Nepřeje tomu pohodlí a blahobyt. Rozhodně, když na pouť k Panně Marii, tož s malou dávkou jídla a pokud je to možné, urazit kus cesty pěšky, obutí nebo bosí. Z Nazareta chodívali poutníci na veliko-noční slavnosti do Jeruzaléma nej-méně tři dny pěšky tam a znovu tolik zpět. Mezi nimi šli Ježíš, Maria a Josef. Když pouť, tak s obětí. Kdo se na takovou těší, potom bude i dlouho vzpomínat.

APOŠTOLÁT MODLITBY: ČERVENEC 1994 - ÚMYSL VŠEOBECNÝ

At' všechny národy chrání a váží si ceny lidského ži-vota ve všech jeho etapách a formách.

“Trojici nezvratných pravd: otce, matky a dítěte nelze zničit, ona však může zničit civilizace, které jí ne-dbají.”
(G. K. Chesterton)

Jan Pavel II. říká r. 1991 bisku-pům, že církev přijala od Krista evangelium života a že je za ně od-povědná: má je hlásat vhod-nevhod. Ježíš svěřuje každému úkol a po-slání chránit a hájit lidský život, neboť nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele. Právo na život patří k nezadatelným právům jedince. Bůh sám je chrání. Nejhlubší kořen nedotknutelnosti ži-vota spočívá v tom, že člověk je stvořený k obrazu a podobnosti Boha a že byl vykoupen Ježíšem Kristem na kříži. Embryologie spolehlivě dokazuje, že člověk je člověkem od okamžiku početí, nezá-visle na mínění a hlasování zákono-dárců. Z tohoto důvodu církev na základě vědeckého zkoumání likvi-daci lidské bytosti v zárodku zaka-zuje, tak jako považuje za nepří-pustné zabití jakéhokoliv člověka.

Je pravda, že lidský život jako takový je nedotknutelný? Mají u nás právo na život opravdu všichni lidé? Vždyť jsme svědky široké a mocné kampaně, vedené všemi prostředky - od stolů hospodských až po stoly ministerské - proti životu od jeho počátku až po jeho přirozený konec.

Zakladatel hnutí HLI (Hnutí na obranu lidského života) říká: “Brzy přijde den, kdy se na celém světě z potratu stane ‘domácí prostředek.’ Díky postgladinovým preparátům se na klinikách budou zabíjet jen děti, které budou příliš velké na to, aby se daly ‘rozpustit’ polknutím table-ty. Euthanasie bude zcela normální. Pokud jde o sterilizaci, Mezinárodní federace pro plánované rodičovství celá šťastná předpovídá, že bude tak obvyklá, jako je dnes anti-koncepce - a nemýlí se v tom.

Brzy budeme svědky rozšíření vražd novorozeňat. Zabíjení novoro-zených holčiček je již dnes běžné v Číně a Indii a tato hrůza hrůz se brzy rozšíří i do dalších zemí. Bude zajímavé, jak se s tím vypořádá mili-tantní feministické hnutí.

Mohu vám říci jednu věc. Každá chyba, kterou státy udělají nyní v protipotratové legislativě, se jim vrátí na konci devadesátých let... Např. v Evropě a Americe je možné, že problém celkového stárnutí populace, který s sebou přinesla umělá antikoncepce, povede k tomu, že se rozvinuté země probudí. Je ovšem možné, že už bude pozdě.”

Papež Jan Pavel II. vznáší snad nejvzrušenější protest svého pon-tifikátu proti útokům na rodinu a život, které připravuje lidská spo-lečnost ke schválení letos v Káhiře.

PhDr. Anna Šerých formuluje svůj názor na tuto otázku: “Stále ne-mohu najít ten pravý stimul k na-psání svého názoru k interrupčnímu zákonu. Zdá se mi, že vše podstatné bylo řečeno v obratně, správně a věcně rozestavených stanoviscích těch, kdo vehementně s novým zá-konem nesouhlasí. Nicméně stále se ptám, kam jsme se, lidstvo, dostali, když tento brutální fakt povyšujeme na zákon. Navíc jej tentokrát ani nekamuflujeme honosnou chimérou pokroku, ale přímo bezostyšně kon-kretizujeme jako ochranu ženina zdraví. Uzavírám se do obavy, že mi zde uniká pravá podstata tohoto zá-kona, že jeho formulace hrůzně za-stírá likvidační instrukce, a těším se šalbou, že jeho přijetí bylo jen něja-kým diplomatickým trikem načasovaným a dočasným, neboť v popu-lační ekonomice možná zjistí, že nás nebude mít ani kdo pohřbít.

To vše jsou zřetele, kterým po-volaní rozumějí lépe. Já mohu jen nesměle sledovat autenticitu svého vnímání. A tu stále klopýtám o nevy-plnitelný pocit studu: my, potomci generací, které horoucně vzývaly Matku s velkým M, zatracujeme ma-teřství jako zmetkové harampádí, nad něž je kdejaká tretka cennější. Vyměnili jsme mateřské starosti (i radosti) každodenní péče za po-meranč denně na dětský stůl. Nechali jsme vtrhnout odcizení do našich domovů v nejrafinovanější podobě skrytosti. Pod heslem profe-sionálních zájmů, povinností a specializace oborů obětovali jsme rodin-ný stůl a polední (večerní) pospoli-tost za důležitým zaměstnáním, dítě-přítěž, se hází do kolektivu. Necháme si bulfkovat, že dítě tento dětský kolektiv potřebuje.”

Chránit lidský život, jakkoliv div-ně tento výrok vypadá, je nejtěžší právě u chudých národů. Neboť mezinárodní organizace poskytují ekonomickou pomoc jen těm zemím, které jsou ochotny přijmout s touto pomocí i jejich programy omezování porodnosti. Americký prezident LJohn-son r. 1967 prohlásil, že 5 dolarů věnovaných na kontrolu porodnosti v rozvojových zemích má zrovna ta-kovou hodnotu jako 500 dolarů na zlepšování ekonomické úrovně těch-to zemí. - Závěr je jasný: preziden-tův pes má mnohem větší cenu než deset nebo patnáct žlutých či čer-ných dětí. Ale kam to spěješ, lidstvo!

Když matka Tereza měla ve Wa-shingtonu projev na slavnostní sni-dani při příležitosti Národního dne modlitby, bylo tam 3.000 lidí, mezi nimi i prezident, viceprezident a je-jich manželky. Matka Tereza řekla: "Když dovolujeme, že matka může zabít dokonce své vlastní dítě, jak můžeme ostatním lidem říkat, aby nezabíjeli jeden druhého?... Každá země, která dovoluje potraty, neučí lidi milovat, ale používat násilí, aby dostali to, co chtějí." - A tu se stalo, co se zřídka přihodí při tak okázalé příležitosti. Všichni přítomní instink-tivně povstali k nadšené ovaci. Jen čtyři osoby zůstaly sedět a civěly bezduše do prázdna: prezident, vice-prezident a jejich manželky.

Eutanazie je velice nebezpečným jevem. Důvody proti ní jsou jak teologické, tak morální, tak i právní a sociální - a dále nebezpečí ze zne-užití, jak to vidíme na zneužití potra-tové mentality. Nejdříve se připou-štěla jen pro záchranu matky. "Je nebezpečí, že se eutanazie budou provádět u osob, které nemohou samy o sobě rozhodovat, což se děje v Nizozemí. Eutanazie nese s sebou i diskriminační prvky, že se budou zabíjet chudí, staří, členové raso-vých skupin, mentálně nemocní, nemocní AIDS, narkomani apod. Dále: je vždy jisté, že diagnóza je správná a že prognostické úvahy jsou reálné? Eutanazie podvrací úlo-hu lékaře, snižuje důvěru nemoc-ných k lékaři, který eutanazii prová-dí. Eutanazie negativně ovlivňuje pokrok v medicíně. Choroby, dříve ve 100% smrtelné, jako lymfogra-nulom a akutní leukémie, se dnes úspěšně léčí. Kam liberalizace euta-nazie vede, dokládá Nizozemí, kde se už usmrcují nemocní bez jejich vědomí a souhlasu. Proti eutanazii se staví lékařské společnosti v USA, Francii, Anglii, staví se proti ní psy-chiatři, anesteziologové a jiné obory.

*Povinností lékaře je léčit, zmírňo-vat utrpení, nikoliv zabíjet.
(Prof. MUDr. Dagmar Hauřtová, CSc.)*

U zastánců eutanazie pozorujeme nesprávný pohled na život. Hodnotu má jen život mladý, zdravý, produk-tivní. Kdo těmto kritériím neodpo-vídá, může být vyřazen. Tak vypadá realita, když toto myšlení dovedeme do důsledku. Vzpomeňme si na na-cistické a komunistické koncentráky a na různá podobná zařízení kdekoli na světě. V této pragmatické a utilitaristické mentalitě se ztrácí roz-díl mezi dobrem a zlem a podle toho se hodnotí i lidský život. A zde také vidíme, jak daleko je lidstvo vzdá-leno od víry a Boha. Newyorský po-mocný biskup napsal zakladateli hnutí HLI: "Zdá se, že hnutí 'Pro život' je nyní v situaci podobné té, v níž byly ještě nedávno státy vý-chodní Evropy. Komunistická ideo-logie vypadala neotřesitelně tak daleko do budoucnosti, kam jen se dalo dohlédnout. Čtyřicet let (v pří-padě SSSR sedmdesát) byly tyto národy uvězněny za železnou opo-nou. Ale pak stačil téměř okamžik a všechno se zhroutilo ve chvíli, kdy to nikdo nepokládal za možné. Mo-loch odpůrců života se může zdát právě tak neporazitelný a naše úsilí proti němu směšné, ale přijde po-dobná chvíle a jeho lži se rozplynou právě tak jako lži komunismu. Než se tak stane, připomínám slova mat-ky Terezy: "Bůh nechce, abychom byli úspěšní, ale abychom byli věrní."

A přece se Bůh jednou zeptá i matky potratářky i lékaře i státní-ků a zákonodárců:... "Kde je tvůj bratr?" Kain odvětil: "Nevím. Cožpak jsem strážcem svého bratra?" Hos-podin pravil: "Cos to učinil! Slyš, prolitá krev tvého bratra křičí ke mně ze země" (Gn 4,9-10).

NAŠE AKTUÁLNÍ NABÍDKA

Na prázdniny:

- Na pláži církevního střediska v Lignanu (Jadran)
- Do Dalmacie se zájezdem do Medžugorie
- Do Jižní Itálie a na Sicílii

Podzimní poutní zájezdy:

- Do Svaté země (s duchovním vedením otce biskupa Koukla)
- Do Lurd - Santiaga de Compostella - Fatimy (duchovní vedení P. Tomáš Vlasák)
- Pouť + odborný zájezd lékařů do Svaté země (speciální program)
- Pouť + odborný zájezd zemědělců a veterinárních lékařů do Svaté země (speciální program)
- A řada dalších, např. pobyty u moře pro děti - alergiky od 23. srpna

V Y Ž Á D E J T E S I P O D R O B N O S T I O
T Ě C H T O A K C Í C H I
Z a š l e m e V á m t é ž K a t a l o g
p o d z i m n í c h z á j e z d ů .

POZNEJ SVOJI VÍRU!

1. *Jak poznáváme, co je Boží řád a zákon?*

Boží řád a zákon poznáváme z náboženské výuky a z hlasu svě-domí.

2. *Komu svěřil Ježíš Kristus nábo-ženskou výuku?*

Ježíš Kristus svěřil náboženskou výuku své církvi, zvláště pak apo-štolům a jejich nástupcům - pape-žům, biskupům a kněžím.

3. *Na jakém základě spočívá veš-kerý Boží řád?*

Veškerý Boží řád spočívá na lásce.

4. *Jak zní první a největší při-kázání Božího řádu?*

První a největší přikázání Božího řádu je:

Milovat budeš Pána Boha svého,
z celého srdce svého,
z celé duše své a
ze vši mysli své.

5. *Jak zní druhé největší při-ká-zání Božího řádu?*

Druhé přikázání je podobné prv-nímu:

Milovat budeš bližního svého
jako sebe samého.

6. *Proč máme milovat Boha nade všechno?*

Boha máme milovat nade všech-no, protože nás:

nesmírně miluje;

protože nás stvořil, vykoupil a posvětil,

protože nás zachovává, zahrnuje neustálými dobrodiními a je k nám milosrdný.

7. *Jak máme svoji lásku oplácet Bohu?*

Boha milujeme, když zachovává-me jeho vůli.

8. *Kdo je naším bližním?*

Naším bližním je každý člověk bez výjimky, i nepřítel.

9. *Proč máme milovat svého bliž-ního?*

Svého bližního máme milovat, protože i on je dítkem Božím jako my. Je stejně Bohem milován jako my. Je mu stejně nabídnuta věčná blaženost jako nám.

10. *Jak bližního milujeme?*

Bližního milujeme tak,

že mu přejeme dobré, zvláště věč-nou spásu,

že mu odpouštíme, že mu pomáháme, že se za něj modlíme.

11. *Kde je více rozveden Boží zákon?*

Boží zákon je více rozveden v De-sateru Božích přikázání.

P. Gabriel OP

FATIMSKÝ DEN V MORAVSKÉM KRUMLOVĚ

Datum 13. května je v kalendáři spojeno s výročím (letos 77.) prv-ního zjevení Panny Marie v portu-galské Fatimě. V řadě farností si Fa-tímu připomínají nejen tento den, ale každého 13. i v ostatních mě-sících.

Se skupinou poutníků brněnské cestovní kanceláře Via Petrov jsem se zúčastnil krásného závěru tohoto dne v Moravském Krumlově.

Město obtékané velkým mean-drem řeky Rokytné, nad níž jako do-minanta ční kaple sv. Floriána z ro-ku 1695, má dva kostely: farní za-svěcený Všem svatým a bývalý kláš-terní sv. Bartoloměje.

Slavnost, kterou vedl zdejší du-chovní správce P. Kopecký a k níž se sjelo i několik autobusů z okolí (přijel s poutníky i P. Dokládal z Třebíče), začala ve farním kostele slavným růžencem, po němž ná-sledovala mše svatá. Po ní vyšel mohutný světelný průvod, v němž mohlo být podle odhadu asi 1200 lidí. Velice působivé bylo pozvedání svící při refrénu "Ave, ave, ave Ma-ria". Pozvolna sestupoval průvod ulicemi a hlavním náměstím ke klášternímu kostelu. Večerním ti-chem zněly mariánské písně (Lurd-ská a "K nebesům dnes zaleť písní") zpívané všemi s opravdovým nadše-ním - za přihlížení místních obyvatel ať již na chodníku či v oknech a bal-konech domů.

Slavné Te Deum v klášterním kostele se rozléhalo i do přilehlých ulic a zakončilo tento fatimský den. Nejen naše skupina, ale i ostatní poutníci si odnášeli domů ty nejlepší dojmy.

Na rozdíl od těch, kteří považují průvody jen za prázdnou pompu, která prý dnešní lidi již neosloví, si myslím, že i ony jsou určitou formou evangelizace, dá-li se jim vhodná duchovní náplň. Krumlovským se to podařilo.

Eduard Severa

HLAVNÍ POUŤ V HLUBOKÝCH MAŠŮVKÁCH 2. A 3. ČERVENCE 1994

Sobota:	15.30	pěší pouť od kostela v Příměticích
	16.45	přivítání procesí na plenkovické křížovatce
	16.00	křížová cesta v kostele
	17.00	mariánská pobožnost
	18.00	růženec 1. soboty
	19.00	poutní mše sv. před kostelem
		P. Marek Dunda, novokněz
		světelný průvod na Kalvárii (svíce vzít s sebou)
		novokněžské požehnání v kostele
Neděle:	5.00; 6.30; 8.00	- mše sv. v kostele
	8.30	růženec v L. jeskyni
	9.00	mše sv. v L. jeskyni
	10.30	slavná mše sv. před kostelem
		o. biskup V. Cikrle z Brna
	13.00	křížová cesta na Kalvárii
		svátostné požehnání v kostele
		rozloučení s poutníky

Kvadlovou dopravu ze Znojma (nádraží ČSD - lázně - Přímětice - Hlub. Mašůvky a zpět) zajistí ČSAD - ČAS - Znojmo v sobotu od 15 do 23 hod., v neděli od 7 do 15 hod.

CHARITA OSTRAVA A JEJÍ ČINNOST

Charita Ostrava vznikla v dubnu 1990. Je to nestátní dobročinná organizace, která se stará o člověka jak po stránce duchovní, tak i po stránce materiální.

Činnost Charity Ostrava je velmi různorodá, vyvíjí rozsáhlou činnost nejen v sociální sféře. Pracuje zde nyní profesionálně téměř 70 lidí a několik dobrovolníků.

Jednou z nejrozsáhlejších aktivit je Charitní ošetrovatelská a pečovatelská služba v rodinách. 24 pečovatelek, ošetrovatelek a zdravotních sester zajišťuje pacientům nákupy, starají se o úklid, provádějí ošetrovatelské a zdravotnické úkony. Pečují zhruba o 60 lidí.

V loňském roce byl zprovozněn Dům pro onkologicky nemocné a opuštěné lidi v Paskově. Původně byl určen jen pro onkologicky nemocné, ale při nenaplnění kapacity, tj. 10 lůžek, mohou být přijati i jiní potřební lidé, kteří splňují podmínky pro pečovatelskou službu. V současné době se dům upravuje, aby mohli být přijímáni i lidé, kteří potřebují ošetrovatelskou službu.

Dále v Charitě funguje bezplatná logopedická poradna. Pracuje zde jedna logopedka 1 x týdně odpoledne a stará se zhruba o 20 dětí předškolního věku.

V září 1993 zahájila činnost charitní Soukromá základní škola P. Pittera, která se specializuje na výchovu a vzdělávání dětí, jejichž sociální a kulturní zázemí se odlišuje od standartu běžné populace. Byly otevřeny 2 třídy prvního ročníku, které navštěvuje 24 dětí. Kromě ředitelky zde pracují 4 učitelky a 2 pedagogičti pomocníci. Většina dětí pochází z romských rodin.

V květnu letošního roku byly slavnostně otevřeny nové dva domy. Dům sv. Františka pro bezdomovce a Dům bl. Zdislavy pro matky v tísní.

Dům sv. Františka je jedním z prvních zařízení tohoto druhu v Ostravě. Je určeno pro pomoc lidem v krajní situaci, lidem sociálně nepřizpůsobivým.

Vlastní provoz je realizován systémem výchovy aktivního zapojení bezdomovců do činnosti domu. Lidem se zájmem o práci a další činnost je postupně poskytováno lepší zázemí. Pro osoby trvale neschopné sociální adaptace jsou poskytnuta místa pro přespání. Kapacita domu je cca 60 lidí.

Provoz domu zajišťuje 9 lidí.

Dům bl. Zdislavy poskytuje do-časné ubytování a pomoc mamin-kám s dětmi v tísní. Každá maminka má k dispozici vlastní pokoj s ku-chyňským koutem a sociální zaříze-ní společné pro 3 pokoje. Pracují zde 2 pracovnice, které maminkám po-máhají hledat nový domov, aby se mohly důstojně vrátit zpět do běž-ného života. V současné době zde vypomáhají také řádové sestry, pře-devším na nočních směnách.

Připravuje se otevření poradny pro ženy a dívky, kde se budou provádět zdarma těhotenské testy. Účelem této poradny bude pomoci najít řešení těm, kteří se ocitli v ob-tížné situaci.

Charita Ostrava se také podílí na zasilání humanitárních zásilek na Ukrajinu a do zemí bývalé Jugo-slávie. Podílí se také na zajišťování ozdravných pobytů z černobylské oblasti.

Adresa:

Charita Ostrava, Kořenského 17, Ostrava - Vítkovice

Tel. č.:

069/3646811 - 16, 662 10 94

Č. ú.:

16 28 245 761/0100 KB Ostrava

Tisková konference po otevření obou nových charitních domů. Zprava: náměstek primátora města Ostravy Zbyněk Pražák, primátor města Ostravy Ing. Evžen Tošenovský, olomoucký arcibiskup Mons. Jan Graubner, náměstkyně ministra práce a sociálních věcí JUDr. Jiřina Voňková, zástupkyně rakouské Charity Felicitas Filip a ředitel Chari-ty Ostrava Josef Korbela.

CÍRKEVNÍ AKTUALITY * CÍRKEVNÍ AKTUALITY * CÍRKEVNÍ AKTUALITY

Z P R A V O D A J S T V Í Z O L O M O U C K É A R C I D I E C É Z E

* **1. 12. června v neděli se usku-tečnilo** v hejčínském kostele "U karme-litánů" setkání hudební skupiny, která se vytvořila z farního společenství v Horce nad Moravou. Přijeli dva kyta-risté, středoškoláci, autoři hudebních písní i náboženských textů, další hrál jako doprovod na elektrofonické varha-ny a tři dívky jako zpěvačky. Duchovní správce hejčínské farnosti otec Alois Juráň O. Carm. přivítal přítomné mladé farníky, rodiny s dětmi i účinkující.

Mladí předvedli recitované pásmo o Ježíši, kterého hledají mladí lidé, chtěli by Ho následovat a napodobit. Cesta za Kristem je náročná, bolestná s mnoha kříži a chtějí se vrátit nebo aspoň zastavit. Ale nakonec vítězí lás-ka. Mladí touží po Bohu. Pásmo končí vizí 21. století, kde očekávají, že přijde Pán a všechny zachrání.

Zaznělo celkem 12 skladeb nábo-ženských motivů a přítomní odměnili výkon hudební skupiny potleskem a otec Juráň poděkoval všem za účast a vystoupení, které bylo již třetí v hej-čínském kostele.

* **V neděli 12. června v 17 hodin** se konaly v olomoucké katedrále sv. Václava pravidelné zpívané nešpory, které nacvičují bohoslovci z olomouc-kého kněžského semináře. Nešpory zahájil děkan metropolitní kapituly bis-kup Josef Hrdlička spolu s kanovníkem - proboštem Dr. Vojtěchem Tkadlčí-kem, s kanovníkem-kustodem generál-ním vikářem Erichem Pepříkem a kapi-tulním správcem katedrály P. Bohu-mírem Vitáskem. Asi sto mladých věří-cích zpívalo večerní chvály.

Po ukončení nešpor zazněl v zapl-něném presbytáři katedrály koncert duchovní hudby při příležitosti 90. výročí úmrtí Antonína Dvořáka a 100. výročí vzniku Biblických písní. Úvodní slovo přednesl otec biskup Josef Hrd-lička, ve kterém vzpomněl život a dílo Antonína Dvořáka, génia a opravdové-ho křesťana-katolíka, který za každou skladbou měl vždy dvě slova: Bohu díky. Za doprovodu varhan, na které hráli střídavě Mons. Josef Hrdlička, Dr. Zbyněk Štěpánek a Ing. Jan Kupka zazpíval Biblické písně od Antonína Dvořáka profesor Dr. Jaromír Borovič-ka - basbaryton procítěně a zbožně končil svůj umělecký projev na kolenou před Boží velebností. Přítomní odměnili jeho výkon v tiché usebranosti, podá-ním ruky a kyticí růží.

* **Svěcení 18 jáhnů na kněze** uděluje otec arcibiskup Jan Graubner v sobotu 18. června v katedrále sva-tého Václava v Olomouci dopoledne v 9.30 hodin.

Jáhenské svěcení přijímá 17 letoš-ních absolventů Cyrilometodějské teo-logické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci v sobotu 25. června v 9.30 hodin v katedrále svatého Václava v Olomouci vzkládáním rukou otce bis-kupa Josefa Hrdličky.

Vyprošujeme požehnání našim jáh-nům, aby se řídili dle slov apoštola ná-rodů sv. Pavla: Když jsme pověřeni touto službou, nenecháváme se ovlád-nout malomyslností, protože nám Bůh milosrdně pomáhá (2 Kor. 4,1).

-jf-

SANDÁLY PRO PAPEŽE

Pestrobarevný svátek připravilo Vatikánu 10 000 italských dětí, které se tu shromáždily, aby oslavily 150. výročí papežského **Díla na po-moc dětem**.- Jako hostitel podě-koval "černý" kardinál Bernardin Gantin dětem za jejich podporu pro ostatní děti. Přečetl jim také po-selství Jana Pavla II.: "Vaše nadšení přispívá k tomu, aby se svět stal veselejší a spravedlivější, aby byly překonány bída, nemoci a nenávisť."

Vrtulník rozhodil na Náměstí sv. Petra 30 000 papírových vrtulníčků, které děti s nadšením sbíraly. Na letácích stálo napsáno: "Udělej svět pestrý, pomaluj jej láskou. Misie - to znamená cítit odpovědnost za všech-ny děti". Během slavnosti předaly děti Sv. otci kožené sandály. V prů-vodním dopisu stojí, že jej mají chránit před uklouznutím. Jednou z účastnic byla Zlata Filipovičová z Bosny, která napsala knihu: "Jsem děvče ze Sarajeva".
KNA

xxx

* **Pod jedním římským domem** byla objevena 200 m dlouhá chodba katakomb ze 3. nebo 4. století. Jedná se pravděpodobně o Tertuliá-novy katakomby, o kterých se zmi-ňovaly středověké texty.

* **Misionářky bliženské lásky** založené matkou Terezou mohou zřídít dvě komunity ve Vietnamu pod podmínkou, že budou pracovat ve státních institucích a nebudou přijímat žádné novicky. Oznamilo to Rádio Vatikán.

xxx

* **Po čtyřech týdnech pobytu** v nemocnici ukázal se Jan Pavel II. opět věřícím ve svém okně na Ná-městí sv. Petra. Stál v okně volně bez holí a před modlitbou "Anděl Páně" poděkoval všem lékařům, ses-trám a celému personálu Gemelliho kliniky i všem lidem za jejich soli-daritu, kterou mu projevíli během jeho nemoci. Vyslovil také poděko-vání Matce Boží za dar utrpení.

"Pochopil jsem, že utrpení je nutné. Tak jako před 13 lety po atentátu." Během nemocničního po-bytu vzpomínal na kardinála Wy-szinského, který jako nově zvolenému papeži řekl: Bude-li to vůle Boží, musíte přivést církve do dal-šího tisíciletí: "Pochopil jsem, že mu-sím přivést církve do 3. tisíciletí modlitbou a různými iniciativami. Ale bylo mi jasné, že to samo nestačí. **Je k tomu třeba také utrpení.**"

Zatím se Jan Pavel II. musí podrobovat ještě rehabilitaci, ale již brzy zahájí opět svůj plný pracovní program. Jak řekl kardinál Ratzin-ger, není pravděpodobné, že by papež omezil svou aktivitu. Po krát-kém zotavení se opět vrátí ke svému obvyklému pracovnímu rytmu.

* **Ve dnech 24. 6. - 8. 7. 1994** pokračuje putování ostatků sv. Vá-clava cestou po diecézi litoměřické.

* **Připomněli jsme si smutné** výročí 110 let úmrtí Václava Beneše Třebízského, kněze a spisovatele (27. února 1849 - 20. června 1884).

* **Zajištěním přípravy návštěvy** Sv. otce Jana Pavla II. spojené s ka-nonizací bl. Jana Sarkandra byla rozhodnutím otce arcibiskupa Jana Graubnera pověřena Metropolitní kapitula u sv. Václava v Olomouci.

Č e s k á b i s k u p s k á k o n f e r e n c e " T e o l o g i e i p r o a t e i s t y "

Stále se najde dost lidí, pro které je katolická církev se svými starobylými vzdělávacími institucemi spojena s příchutí záhadnosti, tajemné romantiky či cílevědomé mafiánské vychytralosti anebo na-opak s představou průhledné zbožné naivity.

Pro ty, kteří chtějí znát pravý stav věci, zahájí Katolická teolo-gická fakulta Univerzity Karlovy v Praze v akademickém roce 1994/95 cyklus přednášek, ve kterém budou zájemci kteréhokoliv světoná-zorového zaměření seznámeni v 1. semestru s jednotlivými teologic-kými obory a ve 2. semestru s problémy, na které se v současné době soustřeďuje pozornost.

Zahájení kurzu bude ve čtvrtek 13. října 1994 v 18,30 hod. v budově fakulty (Thákurova 3, Praha 6 - Dejvice, 160 00). Harmonogram přednášek, které se budou konat vždy ve čtvrtek večer, bude oznámen při zahájení. Těm, kdo úspěšně absolvují celý kurz, bude vydáno o tomto studiu osvědčení.

Zájemci s ukončeným středoškolským vzděláním mohou podat závaznou přihlášku do konce srpna děkanátu fakulty. V přihlášce je třeba uvést jméno a příjmení, datum narození, bydliště (telefon) a nejvyšší dosažený stupeň vzdělání.

Děkan Katolické teologické fakulty UK Praha

VÝROČÍ PRVNÍHO ARCIBISKUPA V ČESKÝCH ZEMÍCH

Před 630 lety, dne 30. června 1364, zemřel v Roudnici první pražský arcibiskup, přední rádce a osobní přítel Karla IV., Arnošt z Pardubic. Čtrnácté století našich církevních dějin je výrazně poznamenáno touto vzácnou osobností.

Když se stal arcibiskupem, byl ještě velmi mlád, ale svým vzděláním a rozhledem měl předpoklady dobře plnit své poslání. Pocházel z velmi rozvětveného rodu pánů z Pardubic, ale neví se přesně, kde se narodil. Podle jedné zprávy je jeho rodištěm Hostinné (nyní Hostinky) u České Skalice, další zpráva uvádí Hostín u Českého Brodu, podle třetí verze je to Kladsko, kde prožil své mládí a nabyt potřebné vzdělání. Navštěvoval farní školu a pak byl poslán na benediktinskou školu v Broumově. Dále absolvoval partikulární učení u Sv. Víta v Praze, univerzitní studia v Bologni a Padově. V této době navštívil Francii, kde se seznámil s králevicem Karlem a kde započalo jejich přátelství. Arnošt svým zjevem a zbožností vzbuzoval obdiv a vážnost. Vrátil se do Prahy po 14 letech jako znalec teologie a církevního práva.

V Arnoštovi se slučovaly v harmonický celek sklony askety s povahou rytíře a diplomata, jakož i středo-věkého osvícence, jehož se již dotkly prvě záchvěvy renesance a humanismu. Jeho duchovnost, jež čerpala ze sv. Augustina a projevovala se zakládáním augustiniánských klášterů, je na druhé straně vyvážena zdravým smyslem pro požadavky doby a pro záležitosti duchovní správy. Ve jménové bule papeže Klimenta VI. se praví, že Arnošt je hoden biskupské hodnosti "pro své literární vzdělání, mravní ušlechtilost ve věcech duchovních, obezřetnou opatrnost ve věcech časných, jiné ctnosti a potěšitelné vlastnosti". Arnošt svou hlubokou zbožností, ukázněností a pokorou připomíná v mnohém sv. Vojtěcha.

První pražský arcibiskup se stal význačným mecenášem českého kulturního díla. Ve svých službách vydržoval řadu umělců a podněcoval kláštery, aby se staly základnou české duchovní tvorby. Vyrostli tam dobové malíři, řezbáři, stavitelé chrámů, autoři liturgických hymnů, legend, kázání, překladatelé biblí, žaltářů, modliteb, historici, kronikáři, hudebníci. Karlova a Arnoštova doba znamená i v rozvoji literatury a církevní hudby velkou epochu. Náboženská próza často plní i funkci beletrie (Životy Otců, Passionál, Život Krista Pána), později vznikají spisy, v nichž je hlavní věcí myšlenkový nebo mravní obsah a jež směřují k prohloubení náboženského života.

Arnošt z Pardubic svým zjevem a uměním jednat s lidmi byl předurčen i k diplomatické službě. Doprovázel Karla IV. na jeho cestách a v jeho nepřítomnosti ho zastupoval; byl v pravém slova smyslu zemským místodržícím. Několikrát byl vyslán jako diplomat s důležitým posláním, např. roku 1346 k papeži do Avignonu, r. 1358 k litevskému knížeti Ogerdovi, r. 1359 je papežem pověřen sjednáváním dohody mezi Polskem a řádem německých rytířů, r. 1360 jej vysílá k jednání s polským králem Kazimírem o některých církevně politických otázkách. Po smrti papeže Inocence VI. část kardinálů doporučuje Arnošta za nového kandidáta (francouzské vlivy však této volbě zabránily).

Velmi výrazně se Arnošt podílel na velkých činech Karla IV. Např. na zřízení pražského arcibiskupství a biskupství v Litomyšli, na zahájení stavby katedrály sv. Víta, na založení pražské univerzity, jejímž se stal kancléřem, na stavbě Karlova mostu, k níž výrazně přispěl peněžními sbírkami, na zřízení kláštera na Slovanech se zavedením slovanské bohoslužby, na oživení úcty k sv. Cyrilu a Metoději, k sv. Prokopu, Vojtěchu a Jeronymu, na přípravě nového zákoníku, zvaného "Majestas Carolina" atd. Ve všech důležitých záležitostech tvoří Arnošt s Karlem tak dokonale shodu, že mnohdy je těžko rozeznat, co je více dílem jedné nebo druhé osobnosti.

Nejzávažnějším rysem jeho episkopátu byly synody, které přispívaly k větším kontaktům s duchovenstvem, k vymezení obrodních základny, k reformě církevní správy i mravního života. Vydal stanovy pro jednotlivé církevní ústavy, příručku k náboženskému vyučování, odstranil pohanský přežitek tzv. "božích soudů" a vnesl jasno do otázky poměru českých zemí k německému císaři Ludvíku Bavorskému. Také vlivem přátelských styků Arnošta s římským humanistou Petrárkou a dalšími osobnostmi se pražskému arcibiskupovi a českému králi Karlovi dařilo vyřešit mnohé problémy. Arnošt z Pardubic se stal známou a váženou osobností po celé Evropě.

Stanislav Zeman

JAK MLUVIT DNES V RODINĚ O BOHU (4)

III. ROZHOVOR S DĚTI

Ted' přijdou na řadu děti

Možná budete muset udělat na předpřestávku, než budete moci pokračovat v četbě. Napřed v nás musí doznít všechno to velké, co jsme slyšeli, než začneme uvažovat, jak bychom o tom měli mluvit s dětmi. Není to jako pokus o překlenutí velké propasti?

Stvořitel vám to ovšem ulehčí víc, než si myslíte. Postaral se o to, abyste nemuseli při rozhovorech s dětmi o Bohu používat hned slov, ale mnohem lepší, výraznější a pů-sobivější řeči, která se vám dokonce sama nabídne. Jak to?

Jsou to zkušenosti, které s vámi děti prožívají, jestliže s nimi jednáte s láskou a přirozeně. Trochu si to objasníme.

Zkušenost naprostého bezpečí

Je to zařízeno tak, že v prvních devíti měsících bytí se dostává člo-věku bezpečné skrytosti. V mateř-ském lůně má dítě dokonalý úkryt, ochranu, péči. Je tu plně pamato-váno na všechny jeho potřeby. Má velký význam pro celý jeho další lid-ský život. Každý člověk tímto způso-bem jednou zakusil, že existuje na-prostá bezpečnost, ochrana, skry-tost, péče, pocit uspokojení. I když k této zkušenosti docházíme nevě-domky, proniká tak hluboce naše bytí, že se už nikdy nedá zrušit. Je připravena, aby později byla rozší-řena a zdokonalena až k té pravé a definitivní bezpečné skrytosti, až ke konečnému ponoření v Boha, v němž bude skrytost dokonalá. V zážitku prvních devíti měsíců se už uplatňoval Bůh, který dokonale všechno v sobě skryje a naplní.

Činnost rodičů je odrazem jedinání Božího

Když se dítě narodilo, rodiče se jím všestranně zabývají. Je úžasné, jak rozmanitě a jak přesně odráží a znázorňuje jejich milující jednání, jednání Boží. Nejenom znázorňuje: činnost rodičů umožňuje Bohu jeho činnost. Jejich prostřednictvím pro-kazuje Bůh dítěti svou lásku, jejich prostřednictvím se k němu dostává. Tímto způsobem zakouší dítě usta-vičně něco z Božího konání a z Bo-žích vlastností, aniž by se o tom pro-neslo jediné slovo.

Vyplatí se rodičům, aby si toho občas všimli a přemýšleli o tom. Ob-jeví přitom mnoho. Jako pomůcku uvádíme několik pokynů. Dítě za-kouší, že je rodiče přijali takové, jaké je, milují je, je u nich v bezpečí. Rodiče se ho zcela ujali a ustavičnou pozorností, pomocí, péčí, opatrová-ním, sycením a utěšováním mu pro-kazují stálou, spolehlivou, důvěry-hodnou lásku.

Dítě zakouší přízeň rodičů, aniž by si ji "zasloužilo", jako dobrovolný dar. Větší, mocnější se sklánějí nad nepatrným, berou je, zvedají do vý-še, do své blízkosti. Láskyplným úsměvem rodičů a jejich laskáním se rozvíjí odpovídající láska dítěte. Dítě získává existenční základnu a spásu poznává prostřednictvím rodi-čů. Jak mohutně může na dítě působit noc, osamělost ve tmě, pocit opuštěnosti, hlad. Těmto mocnos-tem je bezmocně vydáno na pospas - až přijde matka, záchrana a vysvo-bození a všechno je zase dobré.

To všechno je obrazem lidského vztahu k Bohu. Dítě poznává ze zkušenosti: Jsem celým svým bytím odkázáno na rodiče a na nich zá-vislé. Tento základní prožitek je pro nás všechny východiskem a zákla-dem pro pochopení skutečnosti, jak velice jsme jako lidé na Boha od-kázáni a na něm závislí, že jsme vlastně jen tehdy zaujali správný životní postoj, jestliže z této strany očekáváme opravdovou skrytost a ji-stotu, dokonalé přijetí a porozumění, spravedlnost, záchrana a neochvěj-nou, spolehlivou, trvalou lásku. Po-tom má náš život správný základ.

První slova o Bohu

Láskyplné přijetí rodičů zjevuje dítěti, jaký je Bůh. Ale něco z toho pochopit může až tehdy, až se mu to řekne. Většinou to dělá matka.

Každá matka musí vycítit, co prá-vě ona může říci. Zprvu to nejsou žádná dlouhá poučení. Má se poku-sit vyslovit to, co jí opravdově a při-rozeně vychází ze srdce.

Třeba si malý Tomáš hrál na ko-berci se stavebníci, ale potom se v záchvatu něžnosti vyšplhá matce na klín, obejmě ji a očekává její ob-jetí. V tomto zážitku blízkosti, po-kojně jednoty a lásky přejdou matce přes rty snad tato slova: "Jak je to krásné, Tomáši, že se máme tak rádi. Je to dar dobrého Boha. Jak velice nás musí mít rád!"

Tu se poprvé rozšiřuje obzor dí-těte tak, že přesahuje rodiče. Slyší: Je tu kdosi dobrý, kdo stojí za ro-diči. Ten má co do činění s láskou a blízkostí a vroucností. On je dár-cem toho. On mi daruje mámu. On nás spojuje. A on působí, že jsme přitom tak šťastni. V těchto několika slovech, pronesených do přímého zážitku, začíná dítě chápat něco velmi hlubokého. Vytváří se první představa o Bohu, která je všestran-ně dobrá a správná, hluboce proží-vaná a zakoušená a vhodná, aby přetrvala celý život.

Jindy se vynoří slovo Bůh při po-hledu na jablko. Červené a chutné leží na stole a má se teď jíst. Matka řekne: Krásné jablko. To nám bude chutnat! Víš, odkud pochází? Bůh je nechal vyrůst na jabloni a nyní ti je daruje. Měli bychom mu za ně poděkovat. A následuje modlitba - možná je to ta první: Dobrý Bože, děkuji ti za toto krásné jablko. Bude mi teď dobře chutnat!

První představa o Bohu

Jestliže rodiče začínají takto, jsou na dobré cestě. Stále znovu se se-tkává dítě v okruhu svých zkuše-ností s velkým dobrým Bohem. Bez-děčně se spojují různé poznatky o Bohu v celek.

Brzy si dítě uvědomí: dobro má co dělat s Bohem. Dobro pochází od něho. Je-li řeč o Bohu, mluví matka vroucně a s láskou. I maminka to dělá a otec taky. Bůh je zřejmě vždy-cky přítomen. Dá se s ním mluvit na různých místech. Když se mluví o Bohu, jsou rodiče radostní a dobří. Boha můžeme dokonce prosit. Může mnohé, co my nemůžeme. Je silný a dává nám rád, co je pro nás po-třebné a dobré.

To je dobrá, správná, hluboká představa o Bohu. Prostupuje a ovliv-ňuje celý život.

Nesprávné začátky

U našeho příkladu je třeba si povšimnout, co všechno se neříkalo a nekonalo. Nebyla vůbec řeč o mra-cích, nebi, trůně, koruně a podob-ných představách. Vyvolané před-stavy pocházely ze zkušeností dítěte ve styku s rodiči a s dary země.

Kolem slova Bůh nebuoval žád-ný svět fantazie a pohádek. Bůh stál uprostřed života.

Také se nezačínalo s Ježíšem. Pochopit něco o něm může dítě skutečně teprve tehdy, až má první hlubokou, ve svých zážitcích zakoře-něnou představu o Bohu. O Ježíši - dítěti už teprve nebyla řeč. Mnozí rodiče dělají také dnes ještě tuto chybu a domnívají se, že je to dítěti blízké a pro ně vhodné. Je tomu právě naopak. První přirozený vztah dítěte nesměřuje k jinému dítěti, nýbrž k rodičům. Přesně to platí i pro víru. Velký, dobrý, otcovský Bůh - to je to prvotní. Kromě toho se nemá používat slov Ježíš Kristus a Bůh jednoduše ve stejném významu. A konečně: Ježíš Kristus už není dítě. Je dospělý, zemřel a vstal z mrt-vých, je Pánem slávy.

"Milý Bůh"

Vyskytne-li se v rozhovoru s ma-lými dětmi slovo Bůh, používá se většinou s přívlastky. Jedním ta-kovým výrazem, který se nám pře-devším nabízí, je "velký, dobrý Bůh". Takto vznikající představa o Bohu není tak malicherná ani pohádková. Vyjadřuje se tu něco z jeho všeob-sáhlé podstaty, a také to, že je do-brý a proto je možné se mu svěřit. Nás samé vychovává tento výraz k uctivému užívání slova Bůh a po-máhá nám, abychom je neměli v ús-tech příliš často a příliš snadno.

Avšak i slovo o "milém Bohu" bu-deme v tomto věku používat. Obsa-huje v sobě mnoho: Bůh je láska, je ke mně milý, je hodný lásky, je mně drahý a milý. To všechno se tají v tomto slově. Zároveň vyjadřuje ryze dětský cit, pocit, jaký má dítě vůči Bohu. Nesprávné užívání vzniká až tehdy, když se tímto slovem libo-volně oháníme, když se stane po-vrchním, jakoby uzákoněným řeše-ním pro všechno možné a zapomíná se na skutečnost, kterou toto slovo vyjadřuje.

Vyloženě nesprávné je, stane-li se toto slovo jen bezděčným zvoláním. "Ach můj milý Bože," řekne mnohý, když mu třeba spadne chléb s más-lem zrovna tou namazanou stranou na koberec. Taková slova dítě ple-tou. Co má tento případ společného s velkým dobrým Bohem?

(Pokračování příště)

V nakladatelství VÉRITÉ vychá-zí teologicky recenzované publikace o událostech v Medžugorji:

MEDŽUGORJE III

Kniha zachycuje dramaticky vý-voj zjevení v letech 1984-87, názory kardinála Kuhariče, arcibiskupa Franiče, rozhovory s vizionáři, vý-zkumy francouzských lékařů a pří-nosy pro duchovní život.

(Pevná vazba, 176 str., 36 bar. obrázků, 67 Kč)

Zprávy z Medžugorje

(teologicky recenzované)

Jsou uváděny průběžné měsíční informace o vývoji zjevení, kome-n-táře, názory a odezvy na duchovní život. *(Roční předplatné 60 Kč.)*

Písemný styk: VÉRITÉ, Kyjevská 13, 160 00 Praha 6

Osobní styk: VÉRITÉ, Konviktská 16, Praha 1, tel./fax 02-23 24 617

MALÝ SLOVNÍK "NOVÉHO VĚKU"

Na tomto místě systematicky vy-světlujeme obsah některých pojmů, s nimiž můžete přijít do styku v rám-ci propagace sektářského hnutí No-vý věk (New Age), které se na plno rozběhlo i v našich sdělovacích pro-středcích. Slova označená v textu */ budou v tomto slovníku postupně vy-světlena.

ANIMISMUS

Pojmem animismus označil E. B. Taylor víru necivilizovaných kmenů v existenci duchovních bytostí, které naplňují přírodu a jsou původci vše-ho dění. Jde o zosobnění přírodních sil, které pak jsou chápány jako něco, co může člověku škodit nebo pomáhat. Pro */šamany představují tyto duchovní síly hlavní pomocníky, proto se s nimi chtějí spojit ve stavu extáze. Snaha o využití tajemných sil spojuje animismus s okultismem. Současný příklon k animismu a okultismu je do určité míry reakcí na pragmatický racionalismus, bez-duchou techniku a materialismus. Děje se tak pod vlivem hesel "ná-vratu k přírodním kultům", které byly obsahem studentských protes-tů v USA a staly se součástí vzniku ideologie */NEW AGE. (F. Capra, M. Fergusonová). Animismus je pro New Age jedním z "prazdrojů" pů-vodních "dogmaty nedeformova-ných" náboženství a má pomáhat k překonání rozporu mezi člověkem a přírodou.

DĚTI SE PTAJÍ NA BOHA

**N ě k o l i k k r i t i c k ý c h p o z n á m e k k e
k n i z e E . G r u b e r a “ D ě t i s e p t a j í
n a B o h a ”**

Autor podle svých dlouholetých zkušeností se snaží o to, aby našel pozitivní vztah dětí k Bohu, kterého představuje především jako lásku. Dovede se jistě v tom smyslu zajímavě vyjadřovat, **ale běžný kato-lický čtenář může být některými formulacemi překvapen anebo i uveden do pochybností, ne-li do omylů.**

Mezi takové texty patří například jeho *velmi labilní postoj k církevnímu přikázání zúčastnit se mše svaté v neděle a svátky* (str. 27), *na-prosto nepřesná formulace o eucha-ristické transubstanciaci* (str. 29), *poučení o posledním soudu a pekle* (str. 43 a následující), *jež může vzbuzovat dojem, že se s peklem až tak reálně počítat nemusí* (stačilo by z jeho strany nahlédnout do nového Katechismu katolické církve, kde je velice důležitým poznatkem, i z hlediska pedagogického, výzva k zodpo-vědnosti, s níž má člověk užívat své svobody vzhledem k svému věčné-mu cíli, viz číslo 1036), *naprosto mylný výrok* o tom, že “neexistuje žádné místo v Písmu ani žádné cír-kevní učení, které by výslovně tvr-dilo, že na konci budou věčně zatra-cen” (ibidem), také některé formulace o lásce (str. 55) by si někdo mohl vyložit nesprávně (“Láska činí všech-no správným”) a výrazy zde použité by mohly vést k jakémusi uklidnění hříšníka. Je třeba i zde vidět a vždy-cky při výchově dětí zdůrazňovat požadavek k zodpovědnosti. **V církvi se vždycky při výchově kladl ve-liký důraz na určité tradice, kte-ré tato kniha nedovedla využít.**

Doporučuje se tedy při její četbě konfrontovat závěry zde formulované s příslušnými místy nového “Katechismu katolické církve”. Jinak by mohla být kato-lická náboženská výchova dětí podle této knihy pochybná anebo někdy i mylná.

Prof. Dr. J. Němec,
Doc. Dr. L. Tichý

Rostislav Rychlík, Ptylova 264, 688 01 Uherský Brod,
tel. 0633/3409

nabízí

pro moravské diecéze **návrh a mon-táž elektro-akustického zařízení** firmy Ozvučovací technika Praha, které umožňuje dobrou srozumí-telnost, estetické přizpůsobení inte-riéru a jednoduchou obsluhu.

SVĚTLO - týdeník Matice cyrilometodějské. S církevním schválením vydává a tiskne Matice cyrilometodějská v Olomouci v nakladatelství Matice cyrilometodějská s.r.o. Olomouc. Šéfredaktor Josef Viček. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 00 Olomouc; telefon/fax 068/52 228 03. Zástupce šéfredaktora Dr. Radomír Malý, Pionýrská 19, Brno, PSČ 602 00; telefon 05/75 88 67. Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou pošt v Ostravě č.j. 2363/93-P/1 ze dne 23. 8. 1993. Objednávky vyřizuje administrace týdeníku.

Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.) se podřizujeme konečnému úsudku církve.